

بسم الله الرحمن الرحيم

ابتلائات و بشارتها پیشاهنگ تحقق وعده الله سبحانه و تعالی به نصرت!

(قسمت چهارم)

(ترجمه)

تأثیر کثرت و قلت افراد در تحقق نصرت!

آیات قرآن همواره قلت آن عده از مؤمنان را که قائم به امر الله سبحانه و تعالی هستند، توصیف و کثرت باطل‌گرایان و کسانی که در مقابل باطل سکوت می‌کنند را تقبیح می‌کند؛ زیرا این اکثریت موقف شرعی را اتخاذ نمی‌کنند که با آن از حق دفاع بکنند و یا در کنار آن بایستند. بدترین حالت زمانیست که این اکثریت به اقامه حق نمی‌پردازند، حاملان آن را یاری نمی‌کنند و برای شان مشکل‌ساز می‌شوند. الله سبحانه و تعالی در وصف اقلیت مؤمنان و قباحت اکثریت باطل‌گرایان فرموده است:

﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عَشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتِينَ وَ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ (65) الْآنَ خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَ عَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتِينَ وَ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفِينَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَ اللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾ [الأنفال/ 65-66]

ترجمه: ای پیامبر! مؤمنان را به جنگ (با دشمن برای اعلاء فرمان الله) برانگیز. هرگاه بیست نفر شکیبا (و ورزیده و قوی‌الایمان) از شما باشند، بر دویست نفر غلبه می‌کنند و اگر از شما صد نفر باشند، بر هزار نفر از کافران غلبه می‌کنند، به خاطر این‌که کافران گروهی هستند که نمی‌فهمند (برای چه چیزی و چه کسی می‌جنگند و اگر کشته شوند سرنوشت خانواده و سرانجام خودشان چه خواهد بود، لذا این تاریکی راه و ناآگاهی از هدف و ندانستن نتیجه دنیوی و اخروی مبارزه، تاب و توانی برای آنان باقی نمی‌گذارد)؛ هم اینک الله برای شما تخفیف قائل شد و دید در شما ضعفی است (و تازه‌کار و ناآزموده می‌باشید، در این حال اگر از شما صد نفر شکیبا باشند، بر دویست نفر غلبه می‌کنند و اگر هزار نفر باشند، بر دوهزار نفر- با مدد و یاری الهی- پیروز می‌شوند و (در هر حال فراموش نکنید که) الله با شکیبایان است (و یاری و مدد او تنها شامل ایشان است).

و وی سبحانه و تعالی فرموده است:

﴿فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَ مَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَ جُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَآئِقُ اللَّهِ كَمَ مِنْ فِتْنَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِتْنَةٌ كَثِيرَةٌ بِإِذْنِ اللَّهِ وَ اللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾ [بقره: 249]

ترجمه: و هنگامی که طالوت که طالوت (به فرماندهی لشکر بنی اسرائیل منصوب شد) و سپاهیان را با خود بیرون برد، بدی شان گفت: الله شما را به وسیله

رودخانه ای آزمایش می‌کند. آنان که از آن بنوشند از (پیروانان) من نیستند و آنان که جز مثنی از آن ننوشند از (یاران) من هستند. همگی جز عده کمی از آن نوشیدند. پس وقتی که او و افرادی که ایمن آورده بودند (و از بوته آزمایش سالم به در آمده بودند) از آن رودخانه گذشتند (از کمی افراد خود ناراحت شدند و عده ای) گفتند: امروز ما توانائی مقابله با جالوت و سپاهیان او را نداریم. اما آنان که یقین داشتند که الله را ملاقات خواهند کرد (و در روز رستاخیز پاداش خود را دریافت خواهند کرد) گفتند: چه بسیارند گروه های اندکی که به فرمان الله (توفیق نصیب شان شده است و) بر گروه های فراوانی چیره شده اند. و الله با بردباران (و در صف استقامت کنندگان) است.

الله سبحانه و تعالی خبر داده است که فقط گروهی اندکی از مردم به او امرش عمل می‌کنند، اما اکثریت مردم جز به حالت سختی و تحت فشار به اقامه حق نمی‌پردازند، چنانکه فرموده است:

﴿وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ أَوْ اخْرَجُوا مِنْ دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِنْهُمْ وَ لَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا (66) وَإِذَا لَا تَأْتِيَهُمْ مِنْ لَدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا (67) وَ لَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا (68) وَ مَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَ الرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَ الصِّدِّيقِينَ وَ الشُّهَدَاءِ وَ الصَّالِحِينَ وَ حَسَنٌ أَوْلَئِكَ رَفِيقًا﴾ [نساء: 66-68]

[69]

ترجمه: و اگر ما (با تعیین تکلیفات طاقتفرسایی هم‌چون جهاد مستمر) بر آنان واجب می‌کردیم که (در راه الله، خود را در معرض تلف قرار داده (و خویشان را بکشید و یا این‌که (برای جهاد ترک یار و دیارتان کنید (و از سرزمین تان بیرون روید، این کار را جز اندکی از آنان انجام نمی‌دادند. و اگر اندرزهایی را که به آنان داده می‌شد انجام می‌دادند (و دستور را به کار می‌بستند، در دنیا و آخرت) برای آنان بهتر بود و (ایمن) ایشان را پابرجاتر می‌کرد، و در این صورت، از سوی خود پاداش بزرگی برای شان می‌دادیم و هر آینه آنان را به راه راستی (که افراط و تفریطی در آن نمی‌باشد و به بهشت منتهی می‌شود) رهنمود می‌کردیم. و کسی که از الله و پیغمبر (با تسلیم در برابر فرمان آنان و رضا به حکم آنان) اطاعت کند، او (در روز رستاخیز به بهشت رود و همراه و) هم‌نشین کسانی خواهد بود که (مقربان درگاهند و) الله بدی شان نعمت (هدایت) داده است (و مشمول الطاف خود نموده است و بزرگواری خویش را بر آنان تمام کرده است. آن مقربانی که او همدم‌شان خواهد بود، عبارتند) از پیامبران، راستروان (و راستگویانی که پیامبران را تصدیق کردند و بر راه آنان رفتند) و شهیدان (یعنی آنان که خود را در راه الله فدا کردند) و شایستگان (یعنی سایر بندگان که درون و بیرون شان به زیور طاعت و عبادت آراسته شد) و آنان چه اندازه دوستان خوبی هستند!

الله سبحانه و تعالی تأکید کرده است که تعداد مؤمنان همراه با پیامبر در مکه؛ قبل از اقامه دولت در مدینه زیاد نه، بلکه کم بود، با وجود این، الله سبحانه و تعالی برای شان نصرت را مقدر کرد و با لشکریان و توفیق خود یاری شان کرد، اسلام در گوشه و اکناف زمین منتشر شد و این

بیانگر اینست که امت اسلام فقط به خواست و توفیق الله سبحانه و تعالی پیروز خواهد شد، با آنکه هر قدر توانمند شود و تعدادش افزایش یابد، الله سبحانه و تعالی فرموده است:

﴿وَ اذْكُرُوا اِذْ اَنْتُمْ قَلِيْلٌ مُّسْتَضْعَفُوْنَ فِي الْاَرْضِ تَخَافُوْنَ اَنْ يَّخَطَّفَكُمْ النَّاسُ فَاَوَاكُمُ وَاَيْدِيكُمْ يَنْصُرُهُ وَ رَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ﴾ [انفال: 26]

ترجمه: (ای مؤمنان)! به یاد آورید هنگامی را که شما گروه اندک و ضعیفی در سرزمین (مکه) بودید و می‌ترسیدید که مردم شما را بربایند، ولی الله شما را (در سرزمین مدینه) پناه و مأوی داد و با معونت و یاری خود شما را (در جنگ بدر پیروز گشتانید و) نیرو بخشید و غنائم پاکیزه‌ای بهره شما کرد تا این که سپاسگزاری بکنید (و در راه جهاد به جان و دل بکوشید).

وی سبحانه و تعالی از بنده اش نوح خبر داده است:

﴿حَتَّىٰ اِذَا جَاءَ اَمْرُنَا وَ فَاَرَ التَّنُوْرُ قُلْنَا اَحْمِلْ فِيْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اُثْمِيْنَ وَ اَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَ مَنْ اٰمَنَ وَ مَا اٰمَنَ مَعَهُ اِلَّا قَلِيْلٌ﴾ [هود: 40]

ترجمه: (نوح به دعوت خود مشغول بود و کافران به تمسخر خود ادامه دادند) تا آن گاه که فرمان ما (مبنی بر هلاک کافران) در رسید و آب از زمین جوشیدن گرفت (و خشم ما به غایت رسید. به نوح) گفتیم: سوار کشتی کن از هر صنفی نر و ماده‌ای را و خاندان خود را، مگر کسانی را که فرمان هلاکت آنان قبلاً صادر شده است (که همسر و یکی از پسران تو است)، و کسانی را (در آن بنشان) که ایمان آورده اند. و جز افراد اندکی بدو ایمان نیاورده بودند.

وی سبحانه و تعالی برای بنده اش داوود؛ بیان نمود که اندکی از مردم شکرگزار هستند، اکثریت نه مطیع هستند و نه هم سپاسگزار و لازم هم نیست که اکثریت مردم همراهی حق باشند، چنانکه فرموده است:

﴿اعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا وَ قَلِيْلٌ مِّنْ عِبَادِي الشُّكْرُوْنَ﴾ [سبأ: 13]

ترجمه: ای دودمان داوود! سپاسگزاری (این همه نعمت را) بکنید و (بدانید که) اندکی از بندگانم سپاسگزارند (و الله را به هنگام خوشی و نعمت یاد می‌آورند. پس کاری کنید که از زمره این گروه گزیده شکرگزار باشید).

برای حاملان حق قلتشان سبب فتنه نشود و کثرتشان سبب کبر و غرور نشود؛ زیرا نصرت و کامیابی در گرو اینها نیست و حاملان دعوت حق به این فکر نباشند که چقدر از مردم را به همراه دارند، تعدادشان به چقدر رسیده و چه کسی تأییدشان می‌کند... الخ. چیزی که باید تمام تمرکزشان را روی آن جلب کنند، اینست که چه مقدار سعی و کوشش بخرچ

داده اند و چقدر تقدیم‌های نیک نموده اند؟! الله سبحانه و تعالی می‌فرماید:

﴿وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى (30) وَأَنْ سَعِيهِ سَوْفَ يُرَى (40) ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَى (41) وَأَنْ إِلَى رَبِّكَ الْمُنْتَهَى﴾

[نجم: 39-42]

ترجمه: و این که برای انسان پاداش و بهره‌ای نیست جز آنچه خود کرده است و برای آن تلاش نموده است و این که قطعاً سعی و کوشش او دیده خواهد شد. سپس (در برابر کارش) سزا و جزای کافی داده می‌شود و این که قطعاً پایان راه به پروردگار تو منتهی می‌شود (و بازگشت همگان در پایان جهان بدو است).

الله سبحانه و تعالی از بندگانش خواسته است تا سعی و تلاش کنند و تا می‌توانند احسان را در عملکرد و ارتباط خود با پروردگارشان مراعات کنند، دعوت‌شان را به خوبی به پیش ببرند، ثبات‌شان را حفظ کنند، اعتمادشان را نسبت به قضیه سرنوشت‌سازشان که روح‌بخش و مال‌آور است حفظ بکنند؛ زیرا قضیه ساده‌ای نه بل قضیه اقامه احکام اسلام در روی زمین با تأسیس دولت خلافت راشده بر منهج نبوت است. بنابر این، کسی که بدنبال قلت و کثرت مردم است، باید مسئولیت و تکلیفی را که الله سبحانه و تعالی بدوشش گذاشته دنبال کند، نه چیز دیگری را؛ زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «کسی که بمیرد و در گردنش بیعتی نباشد، به مرگ جاهلیت مرده است.» مؤمنان مخلص باید سعی نمایند و نیروهای شان را بسیج کنند تا خیر و خوبی از خود برای الله سبحانه و تعالی نشان دهند و این دین را با اقامه دولتش (خلافت راشده بر منهج نبوت) تمکین و قدرت دهند، وی سبحانه و تعالی فرموده است:

﴿وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ* بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ﴾ [روم: 4-5]

ترجمه: در آن روز (روز نصرت) مؤمنان شادمان می‌شوند (آری! خوشحال می‌شوند) از نصرت الله. الله هرکسی را که بخواهد یاری می‌دهد و او بس چیره (بر دشمنان خود) و بسیار مهربان (در حق دوستان خویش) است.

ادامه دارد...

برگرفته از شماره 419 جریده رایه

نویسنده: استاد محمد جامع (أبو أيمن)

مترجم: محمد مزمل